

Scherzando...

REVISTA MESAL DE MÚSICA LITERATURA I ART

::: Direcció y Administració :::
: Plassa del Vi, 11, pral. : Girona :

::: : Preus de Suscripció : : : :
2 ptes. anyals : Nombre solt 40 cts.

SECCIÓ MUSICAL

Recullint una herència...

SCHERZANDO... la recull, avui, de mans dels bons amics de *Revista de Gerona* per dissort desaparescuda d'entre nosaltres.

Revista de Gerona representava en la nostra ciutat un criteri madur en tota cosa que fes referència a l'esperit. Els concerts musicals, les exposicions d'art, les festes i aconteixements literaris i de cultura, eren la seva santa obsessió, i amb ella per nobilíssima bandera ha fet son pas entre nosaltres deixant-nos una estela de llum i un ambient aclarit i penetrat de fortes i dolcíssimes aromes... Ha fet son pas entre nosaltres amb la mateixa via que'n feren altres tantes temptatives elevadores i dignes, comptant amb la fervorosa simpatia i cooperació d'alguns i amb l'indiferència dels més...

Quedem nosaltres, amb els mateixos ideals i desitjos de sempre, compenetrats en absolut amb el sentir de les germanes qui passen..., i moren dins l'ambient enrarit que envolta la ciutat nostra...

Quedem nosaltres, més ardids, més animosos, per a tota lluita estrenua, i rebem de les mans d'Ella,—la gentil i benivolguda germana,—el seu bon testament cultural i literari i artístic.

Aixís, d'ara en avant SCHERZANDO... a més de venir dedicant tot son valer i esforç a les coses de la música, sortirà enjoiellat amb les noves turqueses de la literatura i l'art...

Tot siga per a una màxima poiança espiritual de la nostra—anc que inactiva i banal—opulenta i volgudíssima ciutat!...

LA REDACCIÓ

Expansions

Sobres el plaer d'escoltar música

PER A X...

...I vos me deieu, car amic (fent-vos així ressò d'un prejudici prou conegut i prou gastat, fins prou acceptat, en un mot, per mants esperits selectíssims), que, no essent músic, no essent tècnic, no essent artista, no's pot, tal volta, fruir plenament de la música.

I jo us responia (ho recordeu?) que tinguessiu fe vós, que tinguessiu fe en *ella*, que escoltessiu... i que tot, en aital cas, vos apareixeria clar...*

Me plau parlar-vos encara, avui, d'això: de l'art de saber escoltar, amar i ben fruir de l'art dels sons.

La primera objecció, per de prompte, contra la temença ja esmentada serà la següent: que la tècnica (fins la més completa, la més experta, la més coneixedora, en fi, dels més abscondits secrets de l'art de fer, de modelar, de construir una obra d'art) no ha creat mai res. Es, ha sigut i serà sempre (únicament!) l'humil sirvent de l'idea, de l'esperit, de ço... sabeu?... que presta vida a l'obra d'art.

Pot, doncs, ja, creiem, ben afirmar-se (en tot cas, així ens ho sembla que, no essent el *métier*, com acabem de recordar, sinó l'instrument preciós del qual l'artista es val per realitzar ço que sent, que pensa o que somnia, pot fruir-se de l'idea, de l'esperit de la mateixa essència, en fi, d'una producció artística sense... ni pensar (jo us ho ben asseguro) en els *trucs* del *métier*.

En altres termes: no és pas necessari

* Crec inútil fer notar que l'amic ideal a qui m'adreço és evidentment, sensible a la bellesa musical. No sab de música, és cert; emperò frueix oint una simfonia de Mozart, una simfonia de Beethoven, wagneriana o un simple *lied* de Brahms. Car, de no ésser així, ja podria *escoltar*, ja, que res, res... *li fóra ia mai donat!*

haver pintat per fruir d'un Van Eyck, d'un Memling, d'un Goya o d'un Velázquez; no és pas necessari haver escrit (escriure, vull dir, en el sentit de crear *literatura*) per vibrar intensíssimament davant d'una sentida pàgina del Dant, de Shakespeare o del nostre immens Lull; no és pas necessari, en fi, posseir el secret d'una flor per fruir... no és veritat?... de la seva forma, de la seva *Gràcia*, dels seus colors i, a més, del seu ben subtil i ubriagador perfum...

Pot afegir-se el següent: que'l plaer de analitzar, d'*entendre* (d'entendre tècnicament, vull dir), de fer l'autopsia a una obra d'art (i perdoneu l'expressió), i el plaer senzillíssim d'aspirar-la, de gustar-la, de *sentir-la*..., són dos plaers *independents!* Mentre el profà, l'*amateur*, frueix, doncs, intensíssimament (talment algú a qui un poder ben superior an ella atrau, distreu, captiva...) davant d'una obra bella; pot succeir això: que'l músic, que'l pintor, que l'escultor (que'l *tècnic*, en un mot), resti algun cop calmos, fred, i fins grire-bé insensible a les qualitats íntimes d'una producció artística.

Oh! Si la riquesa espiritual o sentimental d'un home, d'un artista (i empleo el mot *artista* en el sentit de professional d'una bella art qualsevol); si la delidada, bondat i flor, en una paraula, de la seva sensibilitat, fos sempre ben a l'alçaria dels seus coneixements tècnics; si, en altres termes, quant més ric fos en fórmules, clíxés, malícia, *coneixements*, esdevingués també, a l'ensem, més ric en sensibilitat... aleshores, ben certament, l'artista, el tècnic, fruiria, en efecte, sempre, a tota hora, molt més que'l simple aficionat, que'l senzill *amateur*, que l'humil enamorat de les coses jolives... Emperò no és pas així, no és pas així!... Pot, doncs, donar-se el cas, repeteixo, que algú, sense ésser tècnic, ami les belles coses, desitgi les belles coses, *senti* les belles coses, i sigui, en una paraula, un subtilíssim *receptor*... i que d'altres, al contrari, ben rics en coneixements, ben replets d'ells, emperò sense finor, sense de-

sigs, sense amar, en un mot, ço que crea les obres d'art, ço que les *motiva*, que les anima, que les *explica*... siguin realment incapços de sentir simplement, fonament, ço... sabeu?... que als primers tant captiva...!

Repeteixo, per tant, que'l plaer d'esguardar, de contemplar i, sobre tot, de ben sentir una producció artística, i el plaer de entendre-la tècnicament (o de poder-la entendre), són dos plaers *independents*.

Però encara hi ha més: el goig que l'artista experimenta davant d'un joliu acord, d'una bella preparació o d'una destra resolució d'aquest acord; el goig que sent el músic davant d'una modulació imprevista, joliosa, ardidada; la pregona delectació que sent el tècnic tot seguint àvidament l'enginyós desenrotllament d'una producció musical, la bella i justa ordenació d'una obra d'art; el plaer que'l fi coneixedor experimenta a tota hora enfront de totes les sorpreses, de tot l'interès i de totes les delícies que proporciona, en un mot, una bella *escriptura*: són, en realitat, profundíssims. Però són, amb tot (i jo crec que és just, que és lògic i que fins és natural que sigui així), menys pregons, menys intensos... que'l que sent l'artista o l'humil amador de belles coses al contemplar-les *enamorat*, en llur conjunt.

I és que dels *dos* plaers, el darrer, sense cap dubte, és *superior* al primer. Es, a més, el plaer principal, essencial... i tot el demés (*tot*, ho sentiu bé?) és evidentment *secundari*. I es comprèn que així sigui. Tota obra d'art, en efecte (perdoneu si us ho recordo), és necessàriament filla d'un moment d'emoció, de vibració (vibració espiritual o sentimental), i té per objecte el provocar-la, el despertar-la... Com? De quin manera? Això poc ha d'importar nos... no és veritat?... amb tal, naturalment, que l'expressió de l'artista sigui clara, sigui bella; i amb tal, ja no cal dir-ho, que tot el que ella conté, que'l que *viu* dins ella,

arribi, ben destrament, fins a cada un de nosaltres!...

Però encara queda algú *caire* força important de la qüestió, que també vull recordar-vos.

Vull parlar de l'influència, ben evident en tots els esperits, dels canvis i de les modes, dels corrents d'opinió que apareixen, sovint, a través de l'Historia i mercès als quals (i oblidant quasi sempre el valor intrínsec, el veritable *sentit*, realment, de certes obres d'art) tot-hom (aixís els profans com els mateixos artistes) se decanta envers aquesta o aquella tendència, envers aquesta o aquella escola, segons sigui... l'ambient que l'envolta, el seu temperament, les seves habituds, els seus amics, la seva cultura, les seves lectures, etc., etc.

Agafem-ho de lluny i fullegem l'Historia. (Oh! No us cansaré pas, no temeu! i citaré tant sols, a l'atzar, alguns fets de l'Historia).

Quan els piccinistes i els gluckistes se barallaven... ni els darrers creien gaire en el primer dels citats músics, ni els altres en el talent del celebrat autor d'*Armida*.

Quan, durant el segle XVIII, sorgí a Alemanya aquella nova escola. aquell art *nou* (car... no és veritat?... a cada moment de l'Historia n'apareix un, d'art *nou*!), la finalitat del qual era, com és sabut, la de *cantar* lliurement en lloc de continuar ço que feren els *clàssics*... d'aleshores, els contrapuntistes; ni els seguidors de la novella tendència (els *revolucionaris*) hagueren pogut acceptar preferentment una pàgina bastida segons l'*antiga* escola (una pàgina de J. S. Bach, per exemple), ni els tradicionalistes hagueren pogut sentir gran simpatia envers cap producció dels... *revolucionaris*!

Recordem-ho: fou l'amor a la *melodia* ço que dividí ja els músics i aficionats alemanys setcentistes en dos partits ben oposats: els uns (els *clàssics*) seguien les petjades de Haendel i J. S. Bach; els altres (els... *modernistes*), les de Keiser, Graun,

Joahnn Stamitz, Telemann, Hasse, Mattheson, etc.*

I cap d'ells, naturalment (cap dels susdits partidaris de l'una o de l'altra tendència), se trobava prou ben situat, per música que fos, per ben judicar les produccions dels demés.

Quan, en fi, durant el primer temps del wagnerisme, es combatia (i res de més just, per altra part) aquell convencional, enlluernador i pertorbador espectacle que no cal pas nomenar, ningú haguera cregut, per exemple... que Rossini tingués talent! ..

Si de les visions d'ordre general, d'*ensemble*, passem ara a parlar de les opinions dels músics (filles sempre, naturalment, de la llur particular manera de veure i de sentir), veurem aleshores un tant gran nombre d'aberracions, de canvis, d'*originalitats*, i... per què no dir-ho?... d'*equivocacions*, que acabarem ben prompte per dubtar, fins i tot, de gaire-bé tots ells!

Per a Berlioz, per exemple, l'art de Palestrina (del sublim i delicat Palestrina!) era quelcom de gaire-bé menyspreable! Als ulls del gran romàntic, l'art de l'inspirat artista del cinccents, i la miqueta d'impressió agradable que d'ell podia despendre's, no era degut... sinó als poquets acords perfectes que contenia. Infantil, tot allò, per tant; jocs de nins, de noiets, podríem dir-ne, que fossin *armonistes*.

Quan Schumann parlava de la tècnica

* Tots aquells músics preparen l'art de Mozart, per exemple, i fins del mateix Beethoven. Inútil dir que, combatent les formes creades pels contrapuntistes, ne crearen d'altres: la *sonata* i la *simfonia* que avui nomenem *clàssiques*. I... el que són les coses!.. així com ells (els *modernistes* del segle XVIII), tot pledejant en favor de la *melo-dia*, de l'art lliure, de l'*efusió* musical, tractaven de vells, de decrepits, d'*antiics*, als Haendel i als J. S. Bach (i l'art, sobre tot, que aquells compositors representaven), així tractaren també més tard als simfonistes i als conreadors de sonates els romàntics del segle dinou. Avui, en canvi (la vida *continua!*), enllepolits, *viciats*, enamorats de l'*ambient musical*, de les sonoritats, de les troballes, en fi, dels moderníssims *armonistes*, ja fa bell temps que comencem a somriure quan, per atzar, parlem encara de les efusions, de les *confessions* i de les expansions sentimentals dels pobriçons romàntics!...

de Mendelsshon, ho feia amb veneració. Mendelssohn, als ulls de Schumann, era senzillament un mestre. (Consti que no anava errat, car, de tots els romàntics, Mendelssohn fou pot ser el més *clàssic* i el que millor posseï, sobre tot, els secrets de la forma.) Mendelsshon, en canvi, no senti pas, sembla, la mateixa veneració envers la tècnica del seu amic Robert Schumann. A més, tots els crítics regonegueren (i han anat regoneixent després.) que si Mendelssohn era un mestre, científicament parlant, Schumann no era sinó un... *instintiu*, un indisciplinat...

Avui, en canvi, no hi ha, crec jo, cap músic que, a l'esguardar enrera vers les figures de Schumann i de Félix Mendelssonh, no descobreixi ben prompte el següent fet.: que, així com la del darrer esdevé ja grisa, borrosa, la del primer conserva encara, en realitat, una gran part de son relleu.

Altres contradiccions :

Pregunteu a d'Indy, per exemple, què pensa de l'art, purament *sensoriel*, com diu ell, dels impressionistes francesos. Pregunteu-li, a més, què creu de Franz Liszt, de Grieg o de Ricard Strauss. Pregunteu a Saint-Saëns què pensa, precisament, del *Poema*, originalíssim, del famós mestre hongrès. Digueu-li també si creu, realment, en l'escola novíssima dels seus compatriotes.. Pregunteu a Debussy què pensa de la Forma, del d'indysme, de l'estructura o arquitectura d'una producció musical... Demeneu, en fi, al venerable amic F. Pedrell, què *sent*, per exemple, envers *L'Etranger*, *Pelléas et Mélisandre*, *Ariane et Barbe bleue*; envers tota música francesa, en un mot; o envers *Till Eulenspiegels lustige Streiche!*...

Fèu, si podeu, l'experiència que us proposo, i ja veureu, amic, què succeirà i què apareixerà de sobte, i com per art màgica, al davant dels ulls vostres...*

* Si els músics no estan d'acord (no poden estar d'acord); si els artistes s'equivoquen, o exageren, o es desvien; si fins els més serens, en fi (i els més *documentats*) són víctimes, ben sovint, de la

No ho dubteu pas: mants factors ofusquen, doncs, també l'artista, el tècnic, el professional, i el posen, com queda vist, en situació ben difícil per fruir, capir i ben sentir (amb humilitat, senzillament, serenament) ço que's desprèn d'una obra d'art.

I vos me dèieu, car amic (fent-vos així ressò d'un prejudici prou conegut i prou gastat, i fins prou acceptat, en un mot, per mants esperits selectíssims), que, no essent músic, no essent tècnic, no essent artista, no's pot, tal volta, fruir plenament de la música.

I jo us responia (ho recordeu?) que tinguessiu fe en vos, que tinguessiu fe en *ella*, que escoltessiu... i que tot, en aital cas, vos apareixeria clar...

F. LLIURAT

: L'inauguració d'Athenea :

No podem pas parlar de l'acte inaugural d'aquesta culta entitat amb l'independència que SCHERZANDO... tracta tots els assumptes. L'intima amistat que'ns lliga amb els professors encarregats de l'execució de les obres clàssiques interpretades, ens priva de fer cap elogi, que per altra part podria judicar-se apassionat; aixís, doncs, ens limitarem a ressenyar lo que ha dit la premsa, del concert inaugural:

El dissabte al vespre, se reuní novament al saló d'«Athenea», nombrosa i distingida concurrencia—no tant nombrosa, no obstant, com era d'esperar—.

Un quartet format pels senyors Saló i Jaumean-

llur particular manera de veure i de sentir, de l'ambient que respiren; si en totes o en gairebé totes les opinions llurs apareix, en un mot, una part massa grossa de... *subjectivisme*; judicà, amic, ço que succeïà quan els que parlèn lleugerament dels músics o de la música són gent indocumentada, sense *amors*, sense *fe* i sense altre *ressort*, en fi, que'ls faci moure, criticar, baladrejar.. que'l llur inexplicable *aireviment!*

dreu, violins; Carbonell, viola, i Sobrequés, violoncel, interpretà el següent programa:

Quartet op. 12 n.º I, Mendelsshon: Adagio non troppo. Allegro non tardante; Canzoneta; Andante espresivo; Molto allegro e vivace.—Quartet op. 18 n.º I, Beethoven: Allegro con brio; Adagio; Scherzo; Allegro finale.—Quartet op. 64 n.º VII, Haydn: Allegro moderato; Adagio cantabile; Menuetto; Finale vivace.

L'interpretació fou magistral; les diferents parts de cada quartet fóren *dites* amb tant de sentiment i amb execució tant perfecta, que, adhuc regoneguda la competència professional dels artistes, no s'oposaven nosaltres que poguessin arribar a tant.

La «Canzoneta» del quartet de Mendelsshon, de música tant joganera i popular, mereixé unànim elogi i fou demanada repetició, a quin prec accediren galantment els artistes.

El quartet de Beethoven fou també magistralment interpretat, principalment l'«Adagio», que resultà col·losal.

Tots rivalitzaren el seu esforç per a arribar a fer veritable «musica di camera», un poc bescantada arreu, però que no ho fóra pas si els que donessin les audicions s'ho prenguessin amb l'amor i l'interés amb que s'ho han pres els senyors Saló, Jaumeandreu, Carbonell i Sobrequés.

Nosaltres no volèm pas establir comparacions entre ells; judiquem el conjunt i aquest fou admirable.

Rebin la nostra coral enhorabona, i el nostre encoratjament per a seguir endavant en aquest bell camí de l'art, molt difícil certament, però molt afalagador a la vegada.

La concurrencia en servirà del concert un bell record.

(*Revista de Gerona*, 5 Juliol de 1913)

Uns examens

M gran solemnitat se celebren el dia quatre de juliol els examens de fi de curs de l'Academia Musical Gerundense la qual, com saben els nostres llegidors, es dirigida pels professors senyors Saló, Perich i Sobrequés.

Ocupà la presidència una distingida representació de la Junta local d'instrucció pública, una

comissió municipal composta dels regidors senyors Font i Fargas, Leal i Martorell, professors del Grupo escolar i els mestres de capella mossens Rué i Roquet.

Després de brillants exercicis musicals practicats pels alumnes de l'esmentada *Academia*, tingué lloc el repartiment de premis, essent ofert el que amb alt altruisme ha senyalat l'hisendat senyor Batlle per a premiar anyalment el més intel·ligent alumne en la següent forma:

Senyoreta Emilia Cla Vilar: solfeig, quaranta pessetes; senyoreta Rafela Monasterio: solfeig, vinticinco pessetes; nen Francesc Puntonet Ros: violí, vinticinco pessetes; senyoreta Pilar Cid León: solfeig, vint pessetes; senyoreta Filomena Godoy Sabat: piano, vint pessetes; i nen Josep Mundet Bosch: solfeig, vint pessetes; distribuint aquestes quantitats en llibretes de la Caixa de Pensions per la Vellesa i Estalvis.

El professor senyor Sobrequés llegí la memòria dels treballs realitzats per la repetida entitat durant el curs, donant les gràcies a les personalitats que formaven la presidència i demés públic que amb sa presència donà relleu a la festa.

El senyor Martorell felicità calorosament als professors enlairant la fermesa de son treball pro-cultura musical i oferint al quadre de mestres gestionar se concedeixi el títol de Municipal a l'Escola única qui cedeix gratuïtament matrícules als pobres, amb el noble propòsit de que la música arribi a formar part de l'il·lustració del poble.

E. SÁNCHEZ

CORRESPONDENCIA

PALAMOS —La festa major celebradaenguany, ha revestit el caràcter d'extraordinària importància. Les orquestres encarregades de complir sos compromisos, s'han posat al nivell de la fama que tenien guanyada. Lo mateix podem dir de les orquestres de Barcelona i Sabadell que les d'aquesta província, quines eren «La Principal» de La Bisbal, Palafrugell i «Montgrins» de Torroella. Els concerts donats per «La Principal» de La Bisbal al casino «El Puerto», han sigut per tant aplaudida orquestra altres tants èxits. Les sardanes executades per les tres orquestres esmentades, mereixeren l'aprovació sincera de totes les persones de bon gust. Sens reserves, podem afirmar que hem tingut en aquesta població, les tres millors orquestres d'aquesta província.—LLUIS.

BESALU.—La vinguda an aquesta població del notable «Orfeo Catalunya», serà d'imborrable record per la gran gentada que devotament

escoltà les grans obres magistralment dirigides per mossèn Gabriel García. Totes les obres cantades, foren nous èxits per l'entitat, siguent aclamats els orfeonistes, despertant arreu entusiasme. Festes com aquestes, honoren aquest poble, que deurien imitar els de més importància.—N.

BARCELONA.—Per a la vinenta temporada d'hivern al Gran Teatre del Liceu, s'ha contractat la següent llista de personal:

Mestres: Franz Beidler, Giulio Falconi, Josep Sabater.

Mestre de chors: Achile Consoli.

Director d'escena: Carlo Ragni.

Soprans dramàtiques: Cecília Gagliardi, Margot Kaftal, B. tu Shubert.

Soprans líriques: Maria Fetziu, Magdalena Ruisoni.

Sopran lleugera: Maria Barrientos. (Altra en contracte).

Mezzo soprans: Marguerida d'Alvarez, Conxa Supervia, Adele Ponzano.

Tenors: Bernart de Muro, August Scampini, Eduard Garbin, Pietro Gubelini, Francisco Viñas, Catullo Maestu, Umberto Maenez.

Barítons: Josep Segura Tallien, Adolf Paermi, Geroni Galian, Marc San Marco.

Baixos: Vincenzo Bettoni, Angelo Ricceri, Conrad Giralt.

Primera ballarina: Fernanda Colombo.

Repertori:

Verdi: «Otello», «Ballo in Maschera».

Rossini: «Barbiere de Siviglia».

Meyerbeer: «Profeta», «Dinorah».

Thomas Ambrosio: «Amleto».

Puccini: «Tosca», «Bohème».

Wagner: «Parsifal», «Lohengrin», «Tristan», «Tannhäuser».

Bizet: «Carmen».

Bellini: «Norma».

Gluck: «Orfeo».

: : : *ESTRANGER* : : :

PARIS.—Traduim d'una revista musical la següent nota, que fa referència a un incident ocorregut no fa gaire en una de les sessions dels Concerts Colonne, de París, del qual fou principal actor el nostre eminent violoncelista Pau Casals: «L'altre diumenge els Concerts Colonne se vegeren privats, poc abans de començar, del preciós concurs de Mr. Pau Casals. Aquest violoncelista, ple de geni i vivacitat,—diu L. M. V.—no volgué pendre part en dit concert perquè Mr. Pierné, director d'orquestra, havia comès l'imprudència de qualificar de dolent el «Concerto» de Dvorak que figurava en el programa. Evidentment—continua M. L. V.—Mr. Casals feu malfet de privar als oients dels Concerts Colonne d'una audició anunciada, per lo qual, segurament, se veurà obligat a indemnitzar poc o molt a la societat a qui privà del seu art incomparable; mes, posant a part tota consideració pràctica, no trobo gens desagradable el gest de l'artista protestant sense reserves de la condemnaçió d'una obra per un director d'orquestra i donant-li al mateix temps una severa lliçó. En efecte, els interpretadors (virtuosos o directors) precisa que respectin les obres la realització de les quals els ha estat confiada: poden perfectament abandonar an els crítics la penosa tasca de discutir el valor real dels compositors.»

NOVES

Sembla que l'assumpte del Teatre pendent de resolució, donarà motiu a moltes discussions entre'ls nostres regidors. Per referències que tenim, sembla que hi ha el projecte de nomenar una junta assessora que a la vegada cuidi de l'administració, nomenant a l'efecte un secretari amb sòu amb càrreg a l'erari municipal. Per altra part, alguns regidors entenguent que aquesta proposició perjudica als interessos de la ciutat, n'apoiem una altra, suscrita pel director de l'orquestra «Art Gironí» en Joaquim Vidal, que en nom de la mateixa, se compromet a fer se càrreg del Teatre que, ademés de donar un bon nombre de representacions per compte propi, cedeix a l'Ajuntament un tant per cent de taquilla no gens despreciable.

Nosaltres ja hem exposat des d'aquestes columnes el nostre criteri. Tot quant no siga cedir el Teatre a una entitat artística o mellor dit a una orquestra ben organitzada, és malmenar la finca comunal i portar lo al fracàs definitiu. Amb això no volem pas dir que l'Ajuntament el cedeixi a l'orquestra «Art Gironí» acceptant l'oferta de'n Vidal, però aquesta proposició podria servir de pauta i cedir-lo a una entitat de aquesta índole que ofereixi millors garanties artístiques.

De no fer-se aixís—parlem pràcticament—seguirà el nostre primer coliseu portant aquella vida tant pobre i trista que tots lamentem.

Se trova entre nosaltres per alguns dies, nostre estimadíssim amic i col·laborador, en Narcís Masó.

L'organista de la Catedral mossèn Josep Padró, ha obtingut un premi de 50 pessetes al certàmen de Ripoll per l'obra «Cruix». Nostra enhorabona.

L'orquestra «Unión Guixolense» que n'és representant en Joaquim Viladevall, fou l'encarregada de complir el programa de concerts i balls que's donaren al Centre Republicà de Salt. Sigué molt aplaudida.

Al centre d'«Unión Republicana» d'aquesta ciutat, tindrà lloc el pròxim dia 15 d'agost, una vetllada musical literària a benefici dels obrers de Mataró que estan en vaga desde fa temps.

Se posarà en escena la sarçuela «Los Descamisados».

L'Associació Musical de Barcelona, ha fixat la seva estada al nou local que amb el nom de Sala Mozart pròximament s'inaugurarà. La Sala Mozart, de propietat de la Societat Franco Hispano Americana, ha cedit part del local a l'Associació Musical, actuant dues entitats independentment dintre un mateix local.

L'orquestra «Muxins» de Sabadell, hàbilment dirigida pel mestre Rifá, ha donat un concert al local d'«Unión Republicana» que sigué aplaudida al final de totes les obres que executà.

Hem rebut un carnet elegantment presentat de la «Societat del doble Quintet de l'Academia Grandos» entitat recentment formada pels notables professors: Perelló, Vila, Ribas, Rabentós, Valls, Calvera, Carles, Vives, Sadurní i Richart. La direcció a càrreg de l'eminent Granados, firma que'ns estalvia fer tot elogi. Desitjem a la novella agrupació musical llargs anys d'existència per bé de l'art.

El centre d'«Unión Republicana» d'aquesta ciutat, prepara per a les pròximes fires i festes de Sant Narcís un variat programa que per les impressions que tenim, resultarà per demés interessant. Entre altres números se indica la contracta de les orquestres «Muxins» de Sabadell i «La Principal» de La Bisbal i Palafrugell.

L'«Academia Musical Gerundense», per acord de l'Ajuntament, ha passat a ésser Schola Municipal de Música. Nostra enhorabona.

L'Ajuntament de Sabadell, ha nomenat mestre de música de l'Escola municipal d'aquella ciutat a nostre distingit amic i col·laborador, en Mateu Rifá. Vagi per l'excel·lent professor nostra felicitació.

El notable compositor en Cassià Casademont, està acabant dues operetes que s'estrenaran en la pròxima temporada d'hivern en un dels teatres de Barcelona.

El nostre confrare «Baix-Empordà» inserta en una de ses edicions el següent solt que copia literalment d'«El Reformista» i que nosaltres el reproduim íntegre. Se refereix a les orques-

tres contractades a la passada festa de Palafrugell :

«Si hubiera habido un primer premio a repartir, se hubiera distribuido *exaquo* entre «La Principal» de Perelada y «La Principal» de La Bisbal; accésit a «La Principal» de Palafrugell y mención honorífica a La Ampurdanesa de esta villa.

Nosaltres respectuosos amb el criteri de tot hom, no podem emperò deixar de manifestar la nostra disconformitat i donar a l'ensem l'opinió d'un redactor nostre que se trobava en aquella població els dies de la mentada festa. El nostre redactor, doncs, fa'l següent veredict:

Premi extraordinari a «La Principal» de La Bisbal; primer premi a «La Principal» de Palafrugell; segon premi a «La Principal» de Perelada, i menció honorífica a «La Ampurdanesa» de Palafrugell.

Ofuscats am la llum, els nostres regidors no se preocupen d'organitzar res per a les pròximes fires de Sant Narcís. Es de creure que quinze dies avans de la diada voldran organitzar un programa sense atractiu de cap genre per a justificar la representació popular que ostenten. I succeirà com sempre, quatre sardanes i bon profit, com si se tractés de Sant Martí Vell.

PUBLICACIONES REBUDES

Revista Musical Catalana. Barcelona. Any X, núms. 110, 111-112 i 113.

Biblioteca Sacro-Musical Santa Cecilia. Madrid. Any III, núms. 30, 31 i 32.

Música Sacro-Hispana. Bilbao. Any VI, números, 67 i 8.

Santa Cecilia. Torin. Any XIV, núm. XI i XII

Musical Emporium. Barcelona. Núm. d'abril.

Música y músicos. Barcelona. Núms. 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 i 35.

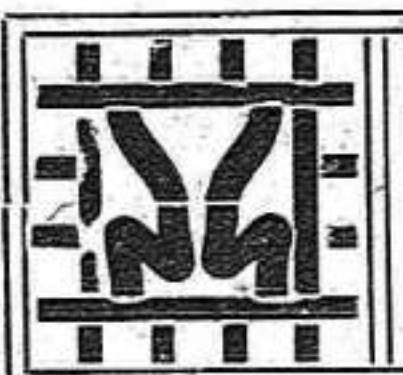
BIBLIOGRAFIA

A. Bertarelli. Milà. Volum d'obres orgàniques que conté: «La Santa Messa», «Al Vespro», «Seis Marcies» i és son autor en G. Pagella.

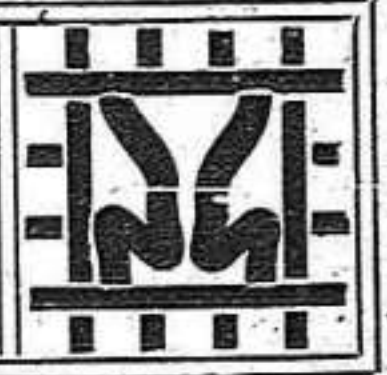
Se tracta d'un recull molt a propòsit per als petits organistes. En Pagella no ha pas volgut fer una obra de grosses dificultats en l'execució i no obstant demostra vers coneixements orgànics. Les sis «marchas» d'una marcada tendència a l'escola italiana, per lo que's refereix a la melodia, resulten brillants, sens perdre son caràcter fàcil. Lo únic que trobem és que són poc religioses, sens que perdin per això son valor artístic.

A. Bertarelli. Milà «Cantate Domino Canticum novum». Any III, núm. 1.

Notable revista mensual de música sacra conforme a les prescripcions del motu propi de SS. Pius X. que amb molt bon sentit dirigeix l'Eduard Volpi Col·laboren distingits compositors com són en Bottazo, Bottigliero, Fabiani, Mattoni, Firpo, Oltrasi, Branchina, Ferro, Volpi i Baroni. Certament és una publicació que recomanem a tots els mestres de música llegidors nostres i com veuran per les firmes col·laboradores, han de resultar tots els números de gran valú.

SECCIÓ LITERARIA

A la dalla

Dalla radiant
dalla d'occisió
canta, canta, canta,
la teva cançó!

Corra fina fina
dintre'ls camps de blat
oh excelsa regina
del juny que ha arribat.

No perdonis vides
dalla dalla fort
les rosses espigues
que esperen la mort.

Dalla espurnejanta!
ton regnat es breu

sigues triomfanta
sega, sega arreu.

Branda esglaiadora
pel cim dels camps d'or
fes-te ben senyora
de tant ric tresor.

I quan sigui morta
l'espiga de blat
obra-li la porta
de l'eternitat.

Dalla radiant
dalla d'occisió
canta, canta, canta
la teva cançó!

JOSEP RODÓ

VALLFOGONA

Y LUGARES QUE COMPONÍAN SU ANTIGUA BARONÍA (*)

Por Francisco Monsalvatje Fossas

(Continuación)

Al llegar a manos del Rey D. Alfonso esta carta de Ramón de Milany, todas las ilusiones y preparativos para la cruzada de Granada se habían desvanecido, puesto que el rey de Castilla, con una deslealtad bien manifiesta, había pactado y firmado un convenio con Mahomet IV de paz por cuatro años consecutivos: «Mas que enérgico, soberbio, en este punto Alfonso XI, y tocado de espíritu imperialista,

(*) Havent publicat, en castellà, la Revista de Gerona aquest notabilíssim treball de l'il·lustre historiador don Francisco Monsalvatje i Fossas, SCHERZANDO... el continúa am la mateixa llengua en atenció al nostre eminent col·laborador, sense que això signifiqui, jamai, que la nostra Revista claudiqui dels ideals de catalan tat.

hizo saber a su aliado por el maestro de Santiago que, hecha la paz con los moros, no consentiría que por nadie se le molestase, ni toleraría que los moros hiciesen daño a otros españoles aunque no fuesen castellanos, y Alfonso III que no podría ir a Granada sin atravesar parte del reino de Murcia, se avino a lo primero, y fiado en lo segundo dejó desguarnecida la frontera» (1). Apesar de esta defección del rey de Castilla, continuó Ramón de Milany las negociaciones por orden de su Rey; pero el de Francia daba largas al asunto y manifestando el embajador catalán la entrevista que había tenido con Felipe de Valois, le decía: «*vos conexerets que ell vol esser en aquets affers et en altres ab vos frare et compnyó, et siats cert que ell ha tant a cor aquets affers, que yo'm pens qui vos et el rey de Castella prenietis treva ab los moros, que ell encare faria el viatge et el començaria al dessus dit temps de Nadal.*»

En carta del 9 de Marzo del año 1331, le comunicaba que el rey de Francia le había manifestado que con una carta suya partiese pronto para Cataluña y Valencia; pero que no siéndole posible en breves días pagar las deudas que había contraído en París, el rey de Francia le mandaba un mensajero, y que acudiese a diferir la cruzada hasta Navidad, como deseaba Felipe de Valois.

Al saber de cierto el rey de Aragón el convenio celebrado entre el rey de Castilla y el rey moro de Granada, escribió al monarca francés una carta en que se lo participaba, mandando traslado de la misma a Ramón de Milany, y que enseguida, *iamdixtum regem France illis melioribus motis quibus poteritis informetis... predictus rex Castelle cum rege Granate pacem inivit, nos de necessitate oportuit dictam guerram relaxare omnino; et nichilominus barones, milites et alios... qui in prosecutione dicte guerra venturi erant super eodem informare potestis quod ex causa predicta ipsos ad has partes venire non decet, vosque quod cicius poteritis readitis cum nom expediat ex quo ita est nec esset nobis honorificum vos in illis partibus ulterius remanere.*

El rey Don Alfonso podía considerar ya concluida la delicada misión que confiase a Ramón de Milany; pero éste no podía volver a Cataluña sin que el rey le enviase fondos para pagar los débitos que había contraído siguiendo a la corte de Francia. En carta ya del 9 de Mayo decía Milany al Rey: «*Vos fas saber, Senyor, que axi com ia per altres letres vos feu saber, yo era a si gran destret en França que vos n'hauriets pietat et compasió de mi si ho sabessets; et ara vos fas saber pus estretament que som en presó o aytant se val, pus de có del vostre non havets trames conseyl, que vos de có del meu, qui mes degut rer vostra cort, me trametats o en argent o en letra de cambi de que puga pagar ço que dech en França.*»

(1) Gi nénez «oler.» = La Corona de Aragón y Granada.

Mig-jorn

(De Leconte de Lisle)

Mig-jorn, rei dels estius, espargit per la plana,
tomba en capes d'argent des del cim del cel
[blau.
Tot calla. L'aire abrusa i flamejant s'aplana;
la terra dins sa roba de foc, sòpita jau.

L'estesa no té fi, i els camps no tenen ombra.
S'es estroncat la font que abeurava'ls remats;
la llunyedana selva, ont la vorera es sombra
dorm, allà baix, immoble amb arbres isolats.

Sols els grans blats madurs com una mar
[daurada
s'estenen cap al lluny coll-torcits de la sòn;
els pacífics infants de la terra sagrada,
qui aixuguen la copa del sol fins al profón.

A voltes, com sospir de llur ànima rellenta,
del mig les greus espigues qui's parlen amb
una ondulació magestuosa i lenta [remòs,
s'aixeca, i va a morir a l'horitzó polçós.

Aprop, alguns bous blancs jaient a mig de
[l'herba
baben calmosament sobre'ls morros carnims,
i súa de sa ullada lleganyosa i soperba
la sòn interior que no acaben ja pus.

Home, si amb el cor ple de joia o ple de dol,
passessis al mig-jorn dintre'l camp xafegós,
fug! La natura es viuda i consumeix el sol;
aquí rē hi ha vivent; aquí rē hi ha joiós.

Mes, si desenganyat del riure i del plorar,
febrosenc de l'oblit d'aquest mon agitat,
te plau el no plegar de maldí o perdonar,
tastar una suprema i morna voluptat,
vina! Que'l sol te parla amb paraules su-
[blims;
dins sa flama implacable absorbeix-te sens fi;
i torna a ciutat, lent, veient de lluny els cims;
set voltes el cor tremp dintre'l no-res diví.

XAVIER CARBÓ I MAIMÍ

Conte boemi

AP al començ de l'abril va córrer la brama per tota la encontrada de que un estrany cantor, un invisible i misteriós músic, vivia en el bosc d'Ardenas. S'estava en lo més espès del verdisser amb els aucells i besties del bosc, i's veia d'ensà de sa vinguda, en mig les torrenteres, en les clarianes i en les ombres verdes dels camins una efervescència, una florida de lliris i campanetes, una fúria d'estimar i un desig tant gran de viure, que feia tremolar de l'auba fins a la posta els nius en el brançam i bramar tota la nit els cerfs al clar de lluna.

Com una mar curulla de sava i desitjos van aixecar-se desde aleshores, en la boscuria frondosa, uns bleixos desesperats que agonitzaven en l'aire i estemordien al país.

Vibrava en l'atmosfera pesanta i carregada de tempestats la guitarra i la veu de l'estrany cantor. La cançó corria am les frescors de les aubades malves roses i am la tristesa inflamada dels crepuscles, infinitament dolça i pura, infinitament trista, mentres arpegis i pizzicattos corrien furients, fonent-se i desgranant-se, perlejant graciosament sota'ls dits del guitarrista: l'acompanyament ple d'alegria burlesca, de gracia i de despreci, la tendresa ardenta de la veu implorant i plorant, l'alegria de la guitarra parladora junt amb el clam apassionat i punyent, feien un conjunt d'una gran melancolia. Tot d'un cop el bosc se vegé invadit per les tiges dels asfodelfes, en poques setmanes els camins devingueren impenetrables sota un teixit de lianes i ridortes: allò era un desbordament de vida, d'herbes folles, de flors que s'obrïen al mig del concert enamorat i boig dels apassionats rossinyols: les trenta hores del bosc cantaven, reien, estimaven, tot de sobte encantades: la veu del músic se queixava sempre.

I una febre corprenia a tot el país. En la nit sobre tot, la veu de l'invisible cantor prenia sonoritats estranyes, delicioses, agrisades: no's podia donar un pas pels camps, sense trobar-se am xicots ageguts pels clots i les cunetes de les carreteres: anaven a volades allà al voltant del bosc i vetllaven fins a l'auba atents i encantats. Les noies s'escapaven dels pobles i els bovers deixaven llurs remats per a venir pre-

surosos a escoltar-lo: els joves soldats desertaven: les campanes dels convents ja de bon matí tocaven a trillo per encomanar a Déu les ànimes en perill, i les velles monges blanques dejunaven i oraven tota la nit, llagrimoses, somniant am son passat, al fons dels claustres.

Una gran turbulencia agitava tots els cors. Corria pels pobles i viles un bleix irritant d'estupre i adulteri: dònnes casades deixaven la llar per a seguir als vianants: a lo llarg dels corriols solament s'hi trobaven noies acoblades am xicots: els pagesos presoners de vagues tristesses deixaven les terres ermes, els artisans corrien tot el dia fóra vila, i els camins no oferien pas seguretats a causa d'estar tota la provincia sembrada de vagabonds. Aquell damnat músic havia esvalotat tot el país, havia portat peresa i alegria als vagabonds, angoixa i por a la noblesa i a la burgesia.

Tant fou aixís, que'l duc de Lorraine, en sa hermosa vila de Metz, s'enfadà fortament i prometé lliurar sa terra d'aquell bruixot. Mai ningú l'havia vist. Era, segons deien, un jove boemi extraviat de sa tribu, i que s'havia quedat a les Ardenes, i que cantava nit i dia... Potser algún dia sa nostàlgica veu seria oida pels seus!... Mes, ferotge com una bestia selvatgina i segurament gran mestre en art de sortilegis, fins aleshores havia estat amagat de tota mirada: protegit també per una por superticiosa, ningú havia gosat a entrar al bosc florit d'ensà que ell hi cantava. Això va durar dos mesos llargs.

Una hermosa nit de maig, el duc de Lorraine va posar-se en campanya seguit d'un gros estol de cavallers. Va enportar sen també amb ell al bisbe de Nancy i a dotze membres del capítol, en cas d'haver de matar bruixeries o llensar exorcismes. Caminaven feia dos dies quan a la segona tarde arribaren al peu del bosc: d'ensà de l'auba que solament trobaven homes en pelegrinatge pels camins i noies folles a lo llarg dels marges amb els ulls perduts d'amor. Aleshores, en el crepuscle una veu dolça cantà i el duc i sos companys inclinaren, malgrat ells, llur front i llurs llances cim del coll dels cavalls immòvils: s'hauria dit que'ls òssos se'ls hi fonien dintre'l cos i que un fred deliciós els hi estrenyia'l cor.

Mes el bisbe de Nancy recità la pregaria de Sant Bonaventura i el duc i sa gent d'armes entrà en el bosc. Tota la nit hi vagaren sota la lluna en ple, encantats i perduts per la veu que tantost cantava a l'esquerra, com reprenia a la dreita i semblava fugir d'aquí allà: els pomers

selvatges embaumaven l'espai i els vapors nocturns flotaven davant de sos ulls semblants a gassa: peus nusos que corrien per la prada, seus contactes, foren il·lusions que'l bisbe de Nancy comprengué desseguida. La veu pura i trista del cantor desconegut plorava i suplicava sempre, cada vegada més clara i més propera i pel congost del bosc, tot de cop engrandit i banyat de viva plata, caminaven els cavallers commoguts, am precaucions de caçadors furtius, cim una gran mortalla de pètals odorants.

Sobtadament la veu se desgranà amb una rialla neta com l'aigua i els cavallers s'aturaren estranyats.

El boemi era allà!... Dret al peu d'una font, decantat sota un fred raig de lluna, la guitarra a la mà, se mirava en la gorga aubriagant-se am sa propria imatge, com arrossegat i doblegat vers l'aigua pels seus cabells, una madeixa de seda groga quimèricament llarga, i joiosos arpegis naixien en sos dits.

Els cavallers del duc se li tiraren al damunt com si'n fos una bestia fera, l'agarrotaren avans que llencés un crid i peus i mans lligats, el posaren a cavall: el bisbe de Nancy recullí la guitarra. Al fer-se de dia, el duc i son seguici sortiren del bosc i tornaren a Metz camps a través: durant els tres dies de viatge, el boemi agafat no digué pas una sola paraula: de tant en tant li posaven una carbassa plena de aigua als llavis perquè pogués beure, i, com que sa gran bellesa hauria intrigat als vianants, el cubriren amb un mantell. A la tercera aurora la colla fou a Metz al palau ducal.

L'estrany músic hi visqué dos mesos, silenciosament ferotge, mai lliure de la vigilància de tres guardes, la mirada plena d'ombres, distret, tirant per terra totes les congetures i espantant a homes i dones per una bellesa quasi divina.

Era un jove i galant minyó de disset anys tot lo més, de braços lleugers i cames musclades, am son caminar ple de flexivitats i moviments àgils donava l'idea d'un animal ferotge: una llarga cabellera rossa volejava cim de ses espatlles, a voltes deixava caure son llavi inferior una mica bestial, l'ànim de sos ulls espantava.

El duc corprès i encantat alhora li havia agafat amistat: era un objecte d'art de preu en el palau ducal: el boemi passejava tot el dia a lo llarg de les sales, els braços caiguts, sense obrir la boca: algunes vegades s'aturava davant una finestra oberta i mirava durant llarg

temps els núvols, després reprenia sa passejada inquieta, espiat de lluny pels cortisans.

L'havien vestit am trajos riquíssims i li tornaren la guitarra, mes ell semblà que no la regoneixia, i l'instrument en sa mà anava de cambra en cambra, sense que ell se dignés ni mirar-lo: el duc deia que era anyorança, els cortisans que alguna pena. L'ubriagadora cançó, que ell cantava perdudament poc avans pels vagabonds de les carreteres i els captaires, aquest maleit boemi la negava al seu amo, aquest bruixot callava davant la Cort: la veu trista i pura restava morta, i la filla del duc, consumint-se pel desig de sentir-la, devingué melancòlica i caigué malalta.

Rabiós, el duc feu tancar a la presó al músic del diable, an'ell i a sa guitarra, i després se n'anà de Metz a un palau dels afores, car l'estiu era fort avançat i la calor gran.

Després d'alguns temps, en una calorosa nit d'agost, un dels escarcellers de la presó de la vila sentí aixecar-se d'una cambra del fons una veu infinitament dolça i trista. Una tumultuosa música l'acompanyava, tremolosa, estrident i joiosa a la vegada: era com un doll d'aigua melodiós que saltés de la sorra i caigués cim la muralla, una música punyenta, en veritat, feta d'esclats de riure i de llàgrimes, i l'escarceller regonegué la veu del boemi sense mai haver-la sentida. Va baixar les escales de quatre en quatre i, masegant als centinelles que vora la cambra del cantor estaven ageguts a les escales per sentir-lo, s'hi ficà d'una revolada per la porta retxada que guardava al músic captiu.

El presoner, dintre aquell cau, cantava bojament, frenèticament, els dits crispats cim la guitarra. Una lluna grandiosa, fantàstica, d'un gròc d'or reia darrera'ls barrots de la finestra, emmirallant-se en l'aigua que hi havia en una gran garsala posada a terra, i, ajupit sota'l reflexe de l'astre el boemi també s'hi emmirallava i cantava a gorja plena, envolcallat de cap a peus am la madeixa groga de sos cabells.

Cantà tota la nit als ulls dels guardians extasiats, tremolosos, al pas de la porta, i, en la plaça, al peu dels murs de la presó, el baix poble amotinat amenassava punys closos als centinelles, s'arrencava'ls cabells i defallia d'amor.

El boemi cantà tot el dia i cap al vespre un gran rumor s'aixecà als afores, i el governador de la Ciutadella, qui pujà dalt de la torre d'homenatge, vegé que'ls camps eren negres de gernació, d'una gernació que professionalment anava vers la vila: s'haguera dit que era una

armada en marxa, que venia dels quatre punts de l'horitzó. Eren els vagabonds dels camins, els captaires i terrasencs, tota la llegió de miserables que anaven vers el seu cantaire. Caminaven d'ensà de l'auja i per fi l'havien retrobat en aquells crepuscle; en el cel rosa se destacaven fals i garrots amenassants. Un alè de pànic prenyava l'atmosfera, i els ciutadans, agropats vora els llindars, escoltaven tremolosos com s'acostava l'espantós clamoreig.

El boemi cantava sempre.

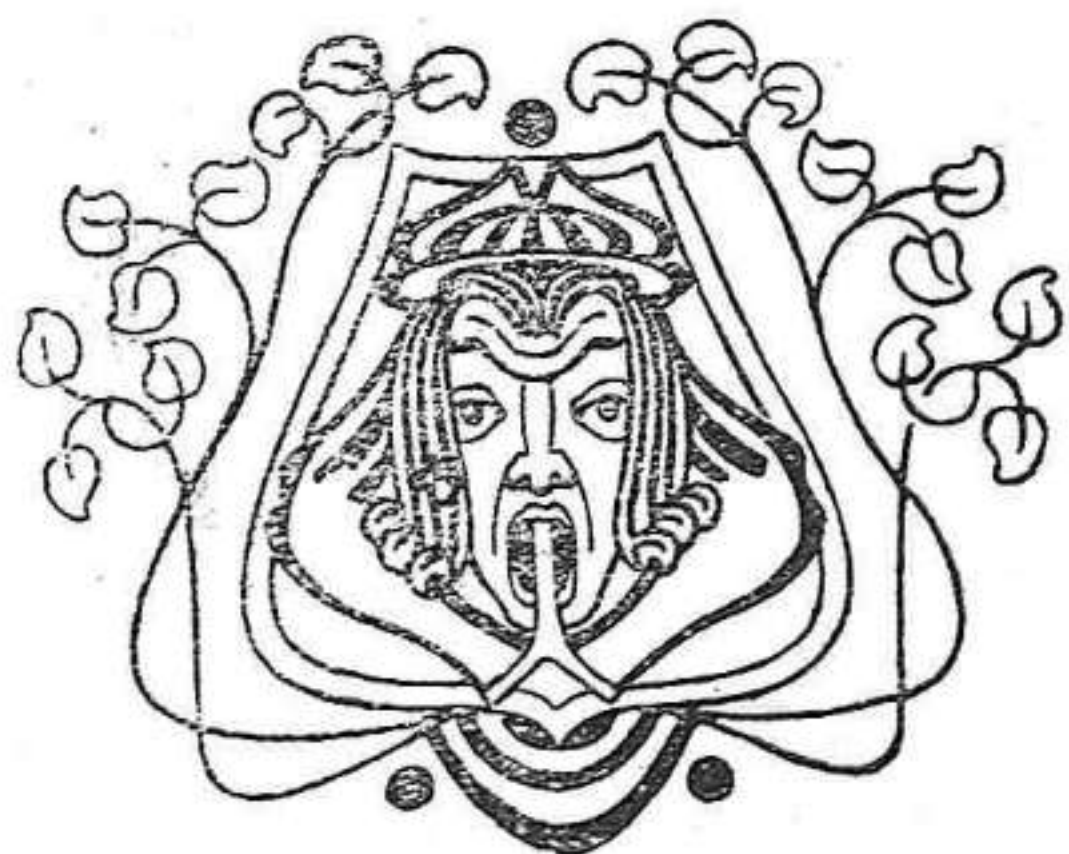
El duc previngut a tota pressa en dos dies atrapà als rebelats a les portes de la vila, la guarnició feu un a sortida, i els vagabonds, mal vestits, mal armats foren terriblement aixalats. Se'n feu una gran matança sense pietat, sense gràcia: més de trenta mil morts quedaren cim del terror, havent-hi entre ells dones i criatures, car aquests malaventurats havien vinguts a cobles, en famílies, com en un pelegrinatge. Els camps al voltant de Metz quedaren roigs de sang. El duc arribà a Metz quan l'escàndol encara era greuament fort i a l'anar a cercar al boemi per a torturar-lo i penjar-lo davant de tota la cort, havia desaparegut.

Havien passat alguns dies, quan un monjo de la Misericòrdia qui voltava amb algun dels seus pel camp de batalla per a recullir i soterrar als morts, una música que captivava se sentí sobtadament a l'ossari, i girant el cap, el monjo vegé al jove i garrut minyó que cantava i reia, la guitarra a la mà, damunt un pilot de cadavres.

Un cel foguejant d'or sagnava a l'horitzó. Envolcallat amb sa clara cabellera, el músic barrejava amb son cant esclats riolers i's mirava, ajupit, en una bassa de sang.

I el monjo enterrador regonegué al boemi, al boemi Amor, qui canta en els boscos pels captaires i vagabonds, emmudeix dintre'ls palaus, se mira en la Mort i solament an ell s'estima, l'Amor lliure i selvatge com la solitud.

JEAN LORRAIN

El Mestre Llongueras a Girona

En el moment d'acabar aquest nombre se'ns comunica que'l vinent diumenge, dia 17 d'agost, tindrà lloc la clausura de l'Exposició d'*Athenea* amb una conferència sobre la Gimnàstica Rítmica donada per el mestre Joan Llongueras, seguida d'una serie de demostracions i interpretacions plàstiques a càrreg de varis de les millors deixebles de l'Escola Choral de Tarrassa, i dels millors de la Schola Puerorum de nostra ciutat, educats aqueixos pel nostre amic i company en Narcís Masó i Valentí, deixeble del mestre Llongueras.

En el nombre vinent parlarem de la festa que donada la gran importància que cada dia va demostrant el novell mètode educatiu den Jacques-Delcroze, garantim ja un verdader èxit per al mestre Llongueras i per als seus deixebles i col·laboradors.

Benvinguts siguin!

Notes i comentaris

Ha estat un dies a Barcelona, l'eximi poeta de Mallorca don Joan Alcover.

✧ Nostre estimat amic l'eminent poeta en Josep Carner, se troba a Londres, enfeinat amb quefers editorials.

Al seu pròxim regrés a Barcelona s'encarregarà de la direcció d'una revista setmanal humorística, que sortirà a primers de setembre.

✧ La biblioteca «Excelsior» anuncia per a publicar-se en breu el poema «Liliana» del nostre il·lustre poeta líric, l'Apeles Mestres. Ademés anuncia el drama den Giomerà «La Reina Joven» traduït den Marquina i un tomo de contes americans del conegut cronista argentí l'Alexandre Sux.

✧ En Miquel Sarmiento publicrà en breu a Barcelona una nova producció literària, titulada «Al largo».

✧ Es a Suïça, l'il·lustre escriptor barceloní, distingit amic nostre l'Eugeni d'Ors.